

Se adresseliste

Deres ref

Vår ref
201003584/SMM

Dato
5.10.2010

Høring – Stoltenbergutvalget: Rapport om narkotika

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring Stoltenbergutvalgets rapport om narkotika. Rapporten er utarbeidet av et utvalg ledet av Thorvald Stoltenberg, og overlevert departementet 16.juni 2010. Høringen skjer i samråd med Justis- og politidepartementet.

For å sikre en grundig gjennomgang av Stoltenbergutvalgets rapport og Opptappingsplanen for rusfeltet har regjeringen besluttet å framlegge en egen stortingsmelding om rusmiddelpolitikken i løpet av 2011. Oppfølgingen av høringen vil inngå som en del av forberedelsene til stortingsmeldingen.

Regjeringens Opptappingsplan for rusfeltet gjelder ut 2010. Det er fortsatt behov for å utvikle og styrke tjenestene. Regjeringen har på denne bakgrunn besluttet å utvide opptappingsplanen med to år. Dette er i tråd med regjeringsplattformen hvor det heter at regjeringen vil bruke de neste årene til systematisk å bygge opp kapasitet og kompetanse innen forebygging, holdningsarbeid, behandling, rehabilitering og ettervern.

Regjeringen la i juni 2009 fram St. meld. nr. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen. En hovedutfordring er manglende helhet i tjenester til pasienter og brukere med behov for langvarig oppfølging, herunder personer med rusmiddelproblemer. Reformen følges opp gjennom et eget høringsnotat om Nasjonal helse- og omsorgsplan. Det tas sikte på å legge fram planen som en egen stortingsmelding våren 2011. Det legges også fram høringsnotater om ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og ny folkehelselov denne høsten. Disse høringene vil også være viktige for utviklingen av rusfeltet.

Bakgrunn

Regjeringen oppnevnte 6.mars 2009 et utvalg som fikk som mandat å gi forslag til hvordan de mest hjelpetrengende rusmiddelavhengige kan få bedre hjelp, samt vurdere om heroinstøttet behandling kan være en del av tilbudet.

Utvalget besto av Thorvald Stoltenberg, Roger Andresen, Ellen Katrine Hætta, Sigurd Osberg, Åslaug Haga, Erling Lae, Inger Lise Skog Hansen, Carl Ivar Hagen og Marit Myklebust.

Rapportens anbefalinger

Utvalget foreslår 22 tiltak innen forebygging, behandling og oppfølging. Et samlet utvalg er enig om 21 av forslagene. Utvalget er delt i synet på et prøveprosjekt som åpner for at heroin inkluderes i LAR.

Vi inviterer høringsinstansene til å uttale seg om forslagene, og ber om at det i høringsuttalelsene tydelig refereres til hvilke forslag som kommenteres. Dersom høringsinstansene ser forhold ved forslagene som har økonomiske og administrative konsekvenser som ikke er belyst av utvalget, ber departementet om kommentarer på dette.

Kort om utvalgets forslag:

Forebygging

Bred internettmobilisering mot narkotika

1. Engasjer nettsider, bloggere og nettsamfunn til et felles løft mot narkotika.
2. Knytt internettmobilisering sammen med holdningsarbeid i skolen.

Reaksjonsformer ved bruk og besittelse av narkotika

3. Tilby avtaler om oppfølging som alternativ til påtale og anmerkning i strafferegisteret.
4. Etabler tverrfaglige nemnder som vurderer tiltak for personer som pågripes for bruk og besittelse av narkotika.

Fra sprøyterom til brukersteder

5. Videreutvikle sprøyteromsordningen til å bli lavterskel brukersteder med helsetilbud og oppfølging.

Åpne bruker- og omsetningssteder

6. Øremerk midler til en forsterket innsats mot profesjonelle selgere og gateomsetning av narkotika.
7. Intensiver kampen mot omsetning av narkotiske stoffer på internett.

Behov for mer kunnskap

8. Prioriter midler til forskning om hvilke forebyggingstiltak som gir best resultater.

Behandling og oppfølging

Mottaks- og oppfølgingsentre

9. Etabler mottaks- og oppfølgingsentre over hele landet (MO-sentre).
10. Overfør vurderingsenhetenes oppgaver til MO-sentrene.
11. Åpne egne ungdomsmottak som del av MO-sentrene.
12. Sikre god informasjon og tett kontakt med pårørende.
13. Samle økonomisk og faglig ansvar for mottak, behandling og langsiktig oppfølging på ett forvaltningsnivå.

Utvalget foreslår å samle økonomisk og faglig ansvar for mottak, behandling og langsiktig behandling på ett forvaltningsnivå, og at ansvaret skal ligge på statlig nivå. Regjeringen har i Samhandlingsreformen anbefalt at kommunene bør gis større ansvar, og Stortinget har ved første behandling av reformen støttet dette (St.meld. nr. 47 (2008-2009) og Innst. 212 S (2009–2010)). Departementet ber derfor høringsinstansene vurdere forslag 13 med to alternative modeller for forankring; a) bredt statlig ansvar og b) bredt kommunalt ansvar.

Bolig og aktivitet

14. Gjør en trygg bo-situasjon til en del av behandlingen.

Innsatte med narkotika problemer

15. Sikre oppfølging av narkotikaavhengige under og etter fengselsopphold.

Bruk av tvang

16. Harmoniser regelverk for tvang, og utarbeid nasjonale råd eller retningslinjer for tjenestene.

Psykisk helse og rus

17. Sikre tydelig ansvars- og arbeidsdeling mellom psykisk helse og rusfeltet.

Egenandeler

18. Avvikle egenandelene for behandling av narkotikaavhengighet.

Behandling med legemidler (LAR)

19. Start behandling med medisiner når den enkelte trenger det.
20. Legg behandling og oppfølging til kvalifiserte fagmiljøer i MO-sentrene.
21. Baser behandling på tillit fremfor kontroll; reduser bruken av urinkontroller.

Et nytt rammeverk for LAR ble ved årsskiftet lansert, herunder ny forskrift og nye faglige retningslinjer. Departementet ber om høringsinstansenes syn på utvalgets forslag knyttet til LAR, sett i sammenheng med det nye rammeverket for LAR.

Overvåket inntak av heroin i LAR?

22. Åpne for et tidsbegrenset forsøksprosjekt der behandling med heroin inkluderes i LAR

Et knapt flertall i utvalget går inn for et tidsbegrenset forsøksprosjekt der behandling med heroin inkluderes i LAR. Heroinforskrivning er et omstritt tema, og vi ber om høringsinstansenes syn på utvalgets forslag.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Utvalget har ikke foretatt nærmere beregninger av hva forslagene knyttet til behandling og oppfølging vil koste. Helse- og omsorgsdepartementet legger til grunn at utvalgets forslag vil medføre merkostnader og at forventede økonomiske og administrative konsekvenser av forslag som vurderes iverksatt må utredes nærmere.

Departementet ber om synspunkter på økonomiske og administrative konsekvenser av aktuelle forslag.

Praktiske forhold

Rapporten er i sin helhet tilgjengelig på Helse- og omsorgsdepartementets internettsider:

http://www.regjeringen.no/upload/HOD/RappOmNarkotika_nettersjon.pdf

Vi ber om at høringsuttalelser sendes elektronisk til postmottak@hod.dep.no. Av hensyn til publisering av uttalelser på www.regjeringen.no og gjenbruk av tekst, er det ønskelig å motta uttalelsene i PDF-format. (Skannede PDF-filer bør ikke sendes da det er vanskelig å gjenbruke tekst fra disse.) På grunn av sakens fremdrift vil det ikke bli gitt utsatt høringsfrist.

Høringsuttalelsene må være Helse- og omsorgsdepartementet i hende innen 7. januar 2011.

En liste over høringsinstanser ligger vedlagt. Vi ber om at adressatene vurderer om det er behov for å legge utredningen frem for underordnede etater og organer som ikke står oppført på høringslisten. Eventuelt bes høringsinstansene om å konferere med underliggende etater og inkludere deres synspunkter i høringsuttalelsen.

Kontaktperson i departementet vil være rådgiver Sandro Moe Melgalvis, epost smm@hod.dep.no.

Med vennlig hilsen

Kjell Røynesdal e.f.
Konst. ekspedisjonssjef

Øyvind Brandt
avdelingsdirektør